

БИБЛИОТЕКА
Прозна путовања

Наслов оригинала
Michael Lawrence
The Iron, the Switch and the Broom Cupboard

© Michael Lawrence
© за српски језик ОДИСЕЈА

Мајкл Лоренс

КЛЕМПАВИ ДВОЈНИК

С енглеског превео
Петар Капуран

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held

responsible for any use which may be made of the information contained therein.

ОДИСЕЈА
Београд, 2013.

*Ову књигу посвећујем Пени Морис,
Уредници која се пропатила уређујући ову,
као и многе друге књиге које смо некако успели да објавимо,
а све то у паузама између веселих ручкова,
шетњи кроз литерарне баште
и необавезних присећања на прошле дане.*

ПРВО ПОГЛАВЉЕ

Пробудио ме је весели звук повраћања моје мајке из купатила. Свака част на томе! Мислим на чињеницу да повраћа у купатилу. Требало би јој сто година да почисти тепих на спрату. Наравно да бих више волео да ме је пробудио цвркулт птица са крошања којих нема испред мог прозора, али ко мене шта пита.

„Је л’ то због мене?” – питао сам кад сам изми-
лео из кревета и провирио кроз врата своје собе,
баш кад се истетурала из купатила.

„Је л’ шта због тебе?” – промрморила је.

„Па, увек говориш како ти је више мука од мене...”

Слабашно се осмехнула: „Подсети ме да избе-
гавам шкампе у кари сосу”, а затим се отетурала
низ степенице.

Пре него што наставим, требало би да се представим. Мрак, Зврле Мрак, нула-нула-ништа, промешан, не промућкан. То можда већ и знате. А ако не знате, и даље се зовем Зврле Мрак. Значи, Зврле, не Цврле, Сврле, Дрле, нити Мрле, Прле или Срле – и *свакако* не Крле! То морате да лепо научите због свих ствари о којима ћу вам причати.*

Сад кад о томе размишљам, има још неких ствари које би требало да на почетку кажем. А то су следеће: идем у школу „Весело сокаче” и живим са родитељима и мачком (Тома, Ана и Сталоне), у кући која носи назив Крелци (да, стварно), у насељу које се зове Поточкова фарма, где се некад налазила фарма (Поточкова фарма). Ми живимо у сиромашнијем делу. Оне фантастичне куће са дуплим гаражама и дизајнерским пудлицама и стубовима који подупиру тремове су

* У ствари, моје право име је Захарије, али тако ме зову само матори професори које не можете научити. Зврле ми је надимак још од кад сам нашем баштенском патуљку био до рамена. Добио сам тај надимак јер не постоји шанса да стојим мирно кад сам узнемирен, или нервозан, или уплашен, што значи да сам добар део времена немиран као чигра на енергетском напитку.

у Булевару Махатме Гандија, или Улици Ханибала Лектора и у још неколико улица названих по нечијим херојима. Не баш толико скупе улице са наше стране имају имена као што су Провалијска улица и Љутешки друм. *Крелци* имају три спаваће собе и два купатила, мада ми користимо само две спаваће собе. Мој први комшија је тупсон из мог одељења, Татомир Тољага, а одмах преко пута је кућа у којој живе Пера Таванџија и Анђела Мента. Пера и Анђела су моји најбољи другари. Ми смо Три мускетара и ми смо као екипа. Не као спортска екипа, да се такмичимо у нечему, али ако вас је троје и блејите заједно морате се некако назвати.

Требало би да вам испричам шта се догодило вече пре овог јутра кад је моја мајка повраћала у купатилу и безобзирно ме тиме пробудила. Био сам у својој соби и радио на Правилнику за мускетаре. То је мала, црвена свеска коју сам купио од онога што ме је срамота да назовем џепарцем. На корици сам одштампао наш херојски поклич: „Један за све и сви за ручак”, а унутра сам записао

правила која сам смишљао годину дана. Није то лако смишљати правила, али већ сам стигао до четвртог, које гласи...

Правило бр. 4: Мускетари не смеју да се грле (поготово не међусобно).

То правило је првенствено било намењено Анђели. Анђела је женско, али она стално говори да то није њена кривица. Она је већину времена више дечак од Пере и мене заједно, иако нема наше ландарајуће делове, али повремено се заборава и дође онако сентиментална и обгрли нас рукама. Одмах ћу вам рећи да није баш забавно у медвеђем Ментином загрљају.

„Зврле!”

То ме мама зове из приземља. Стално то ради, зове ме из неког дела куће у којем се не налазим. Понекад смо у истој соби и једва да проговарамо, а онда изађе и довикне ми нешто, ја одговорим, на шта она каже: „Молим?” – ја поновим, а она онда каже: „Да ли би могао да дођеш овамо?” Онда уздахнем и дигнем се са столице или из кревета и одем тамо где је она, а онда она каже нешто типа: „Придржи крај ове простирке”, као да је то

тако хитно. Много тога не разумем у вези с мојом мајком. У ствари, у вези са целом њеном генерацијом. Универзум Златних матораца је петнаест-зарез-четири светлосне године удаљен од мог.

„Зврле!”

„Шта је?”

„Можеш ли да дођеш овамо?”

„Зашто?”

„Зато што сам те замолила.”

Ућутим и изађем кроз врата своје собе (која су отворена, нисам ја дух, забога) и погледам низ степенице. Мама више не стоји ту, што значи да не могу даље да је испитујем а да не уложим напор и сиђем доле.

Труп, труп, труп.

„Где си?” – викнем из подножја степеница.

„Ко?” – довикује тата из дневне собе, где гледа неки спорт на те-веу, као и обично.

„Не ти!” – викнем.

„Ја сам у кухињи” – довикне мама.

Одлазим у кухињу. Моја мајка стоји тамо са даском за пеглање.

„Шта је?” – питам је.

„Хоћеш ли престати да говориш ‘шта је?’” – каже ми.

„Престаћу то да говорим ако ти престанеш да ме дозиваш.”

„Звала сам те пошто хоћу да ти покажем како се пегла.”

„Шта?”

„Показаћу ти како се пегла.”

„Шта?”

„Одећа. Крајње је време да научиш.”

„Зашто?”

„Јер ако се мени нешто деси нећеш знати шта да радиш.”

„Знам шта ћу да радим. Фурао бих изгужвани стил. Откуд ти сад то?”

„То ми је отуда што стално имам толико ствари за пеглање, а немам помоћ ни од тебе ни од твог оца.”

„А и зашто би? Пеглање је женски посао, то је добро позната чињеница још од почетка цивилизације.”

„Зврле, сада је двадесет први век”, рекла је мама.

„И сада је среда”, одговорио сам.

Намрштила се. „Какве то има везе са било чим?”

И ја сам се намрштио. „Немам појма. Могу ли да идем сад?”

„Не можеш. Остајеш овде и научићеш да пеглаш.”

„Мајко”, рекао сам. „Имам домаћи.”

„Тако је”, рекла је. „Имаш”, рекла је. „Ово је твој домаћи. Приђи с ове стране.”

Отишао сам с оне стране. Ја увек чиним како ми се каже кад ми понестане оправдања или кад мама заузме заповеднички став.

Рећи ћу вам нешто о пеглању. Рећи ћу вам да и није толико лако како изгледа, поготово када се врх пегле заглави у прорезу гаћа. Марамница би била лакша. То сам и споменуо мами, али она је рекла да свако може да испегла марамницу и да зато нећу то радити.

„Али зашто баш гаће?” – занимало ме је.

„Гаће су само почетак”, одговорила је. „Ти их узимаш здраво за готово кад отвориш фиоку и

видиш их како стоје уредно спаковане. Е, па, сад ћеш да научиш како доспевају у такво стање.”

„Мама.”

„Шта је?”

„Мени не смета ако ми гаће нису уредно спаковане.”

„Требало би да ти смета.”

„Али не смета ми. Не би ми сметало ни да су изгужване попут сувих шљива. Не занима ме да ли су ми гаће сложене, везане у машну или прегажене колима. Никог нормалног то не *занима*.”

„Мене занима”, рекла је мама.

„Потврда мојих речи”, рекао сам.

„Ма шта ти причао, Зврле, и макар ти се не свиђало, али од сада ћеш сам да пеглаш своје гаће.”

„То нису моје гаће.”

„Не, то су гаће твога оца. Његове користимо за вежбу. Ако упропастиш одећу свог оца он неће приметити. Њега *уопште* не занима како изгледа.”

„Па, ни мене не занима.”

„Да, али ако ти се једном јави то занимање, научићу те како да будеш срећен. Захваљуваћеш ми једног дана.”

„Само због тога ћу те посећивати у старачком дому”, рекао сам.

И није се завршило само на гаћама. Покушала је да ми покаже и како се пеглају мајице са кратким рукавима и мајице са некратким рукавима и пицуме и још доста неких ствари. Гунђао сам још неко време, наравно, али после извесног времена ми је постало интересно. Изазов је изравнати све. Осећао сам се неуспешним када бих направио набор тамо где га пре није било.

Тата је ушао док сам се мучио око крагне његове кошуље. „Не могу да верујем својим очима”, рекао је зауставивши се у месту и хватајући се за врата да не падне.

Намрштио сам му се да не би провалио да није толико досадно колико делује. „И не треба да верујеш очима. За који минут ћу се пробудити и испричати ти овај сан. А онда ћемо се обојица слатко смејати.”

„Учим твог сина да цени ствари које неко ради за њега”, објаснила је мама.

„Надам се да не планираш да то учиш и мене?” – питао је забринуто тата.

ДРУГО ПОГЛАВЉЕ

„О, не, за тебе је касно. Ти си изгубљен случај.”

„Фју”, рекао је тата и отишао назад пред телевизор.

Испоставило се да ми је мајка учинила услугу што ме је научила да пеглам. А зашто је то услуга? Због онога што ће уследити, ето зашто. Наставите да читате ако хоћете да чујете шта се то догодило. А ако нећете, идите и испеглајте некоме гаће. И пазите на прорез!

Четвртак. То је оно јутро када ми је слатке снове прекинула драга, стара мама повраћајући у купатилу. Био сам у кухињи и ждрао мусли кад сам чуо звук упадања поште у сандуче.* Отишао сам испред и покупио писма из сандучета надајући се да је неко за мене.* Није било, као што никад и није, али нада умире последња. Носим се мишљу да сам себи пошаљем писмо, да имам нешто да отворим, као и сви остали. Нисам то још урадио зато што и не би било неко изненађење кад га добијем, па макар и изменио рукопис. Данас су биле три коверте, укључујући две са прозорчићима које је тата одмах зграбио, а онда их одмах и испустио, као да су ужарени.

* Пошту као писмо, а не као целу зграду.

* Писмо, а не сандуче.

„Рачуни!”, фркнуо је. „Зашто добијам једино рачуне?”

Био је и један коверат за маму са адресом локалне болнице у левом горњем углу. Када је сишла, отворила га је и прочитала писмо које је било унутра.

„Понедељак поподне”, рекла је тати.

„Јављено у последњем тренутку”, одговорио је.

„Ваљда мора тако.”

„Узећу слободан дан.”

„Не мораш, могу ја да возим.”

„Да пропустим шансу за изговор да не идем на посао? Нема шансе.”

„Не мораш да узмеш цео дан. Заказано је тек од два.”

„Нема сврхе ићи на посао само ујутру.”

„Знаш, Томо, твоја посвећеност послу је слична као Зврлетова посвећеност школи.”

„Шта се догађа?” – питао сам их.

Мама ме је погледала. „Догађа?”

„То заказано у болници.”

„Само нешто да се прегледа”, рекла је, враћајући писмо у коверту коју је затим ставила у торбу коју носи на посао.

„Шта да се прегледа?”

„Немој да гњавиш, Зврле, није ништа, него ево ти кутија са ужином, имаш сендвиче с туњевином и парадајзом.”

„Сендвичи с туњевином и парадајзом?”

„И неки нови чипс који сам нашла у дисконту.”

„Мама. Ја не волим сендвиче с туњевином и парадајзом.”

„Ма, то стално говориш.”

„Да”, рекао сам. „Говорим”, рекао сам. „А знаш ли зашто”, питао сам. „ЗАТО ШТО ИХ НЕ ВОЛИМ!”

„Нема потребе за викањем”, рекла је и изашла из кухиње, а то је значило да ћу добијати сендвиче с туњевином и парадајзом до своје четрдесет треће године. Не знам шта треба урадити да би се нешто објаснило Златним маторцима, заиста не знам.

Нашао сам се с Пером и Анђелом испред куће, као и обично, а онда смо се запутили према школи том брзином као да су нам чарапе пуне олова, као и скоро сваког јутра. На пола пута низ улицу, Анђела је уздрхтала. Питао сам шта јој је.

„Управо сам прешла преко места на улици на којем је Зора Повисилица опљачкана.”

„Како знаш да је баш то место?”

„Показала ми је.”

„Како се она сећа баш тачног места?”

„Још се види траг – погледај.”

Зора Повисилица и њена мајка, госпођа Повисилица (Дана), су ми прве комшије, али с оне стране која не садржи породицу Тољага. Зора је медицинска сестра.* Не тако давно она и њена мајка су узеле пса, велико, длакаво чудовиште названо Чарли. Свако вече, ако не пада киша, госпођа Повисилица избаци Чарлија у задње двориште и каже му, али тако да цело насеље може то без проблема да чује: „Обави шта имаш, Чарли!” И онда то понавља изнова и изнова: „Обави шта имаш, Чарли! Обави шта имаш, Чарли!”, све док животиња не обави свој посао. Мама, тата и ја смо схватили колико је то редовна појава тек кад смо током неколико вечери једног

лета пили чај у задњем дворишту, одвојеном оградом од Повисилица. Када једете неко јело, за које нисте сигурни од чега се састоји, што важи за већину јела која моја мама спреми, последње што желите да чујете с друге стране ограде је реченица: „Обави шта имаш, Чарли”, јер знате шта пас једино има да обави и онда је тешко да га не замишљате док то ради.

Неважно. Те ноћи када је Зора Повисилица опљачкана, Чарли је изашао кроз предњу капију, смуцао се мало околу и, за промену, обавио шта је имао на тротоару. Госпођа Повисилица је изашла да га тражи, нашла га је, послала га назад у башту, а Зора је изашла да покупи оно што је остало иза њега и убаци у папирну кесу. Таман када је завршила посао и усправила се, дечко је прошао на бициклу, зграбио кесу и наставио да вози.

„Питам се шта ли је рекао кад је отворио кесу?”
– питао се Пера.

„Нагаћам да је описао садржину једном речју, која не почиње на слово з”, рекла је Анђела.

„З?” – упитао сам.

* То је иста она Зора Повисилица која је имала потпуно отворен поглед на моју голу позадину у авантури *Гологузан*, пошто ју је напао галеб.

„Задовољство”, праснула је. „Не врти се цео свет око тебе, знаш.”

„Зипа, вас троје”, зарежао је нејаки, промукли глас иза нас.

Уздахнули смо. Татомир Тољага. Нико не прича на начин на који то Татомир чини, осим његовог брата, Веселина, главног хулигана у насељу Поточкова фарма. Нико кога познајемо не прича као њих двојица, па чак ни њихови родитељи. Права је мистерија одакле су то покупили, када се узме у обзир да су одрасли на истим улицама као и ми и ишли у исту школу као и ми. Њихов говор се шири попут богиња. Након минут причања са Татомиром, или минут Веселиновог псовања, и ви почнете да причате као они, а онда вас мајка прекори, као да је то ваша кривица. Чак и да не прича на такав начин, Татомир не би био баш оличење памети, али понекад ми се чини да се намерно труди да тако говори пошто његов мајунши мозак мисли да је кул бити идиот.

„Де си, Татомире”, рекао сам, уморно.

„Пали, Тољага”, одбрусио му је Пера. Он није, као ја, болећив на ментално заостале.

„Разговарао сам се јуче с буразом”, рекао је Тољага гледајући у своја стопала и мрштећи се док покушава да их усклади да иду у корак с нама. Када је коначно успео, Пера је мало поскочио и пореметио ритам.

„Мора је било страва”, рекла је Анђела, одмах улазећи у Тољага-мод.

„Да”, одговорио је Татомир.

И деловало је да је то крај.

Петнаест скакутавих корака након тога, пошто ме је убијала знатижеља, морао сам да упитам: „А ш’а сте се причали?”

„А?” – рекао је Тољага.

„Ти и Веселин.”

„Кад?”

„Јуче.”

Слегнуо је раменима. „Нем’ појма.”

„Па, ш’о то помињеш?”

„Ш’а сам поменô?”

„Да си разговарао с њим.”

„С ким?”

„С буразом.”

„Јесам, а?”

„Рече да јеси.”

„Да, а?”

„Аха. Да.”

„Ааа, да.”

И то је било то. Типичан разговор с Тољагом. Анђела, Пера и ја смо се погледали и уздахнули.

С друге стране главне улице која је одвајала насеље од града, Татомир је снимио неке своје идиотске другаре како поскакују као кенгури око човека у инвалидским колицима. „Виђамо се!” – викнуо је и отрчао да им се придружи.

А онда је наишао неко други. Господин Рижа, цогирајући. Рижа је наш наставник физичког не-васпитања. Раније је цогирао са госпођицом Ви-кић, заменицом директора, али је она отишла на породично и није се још вратила. Рижани је исто тако чувен као Татомир Тољага, али не због на-чина на који прича. У ствари, он не прича, он се дере, барем на нас децу, али ни то драђе није оно по чему је познат, већ по томе што за време школе увек носи тренерку, и то на терену, у фискул-турној сали, чак и у зборници, што је, по мом мишљењу, мало тужно. И увек је у питању црвена

тренерка, можда чак и све време иста, из године у годину. Наставник Рижа и ја нисмо баш најбољи другари. Он увек покушава да ме натера да трчим брже, или да скачем више, или да шутирам лопте у велике мреже за косу, а то су све ствари које нису доспеле на моју листу од милион ствари које тре-ба да урадим.

„Надам се да сте вас троје спремни за викенд!” – продрао се док је протрчавао у својој глупавој црвеној тренерци.

Поновили смо наш тројни уздах. Покушавали смо да не мислимо о викенду када нама неоми-љени спортски тип води два одељења с наше године на неки курс преживљавања у некаквим брдима.

„Зашто, шта се дешава за викенд?” – упитао сам, сав наиван.

Нагло се окренуо према мени, трчећи сада уна-зад и држећи косу која би му вероватно одлетела да му није у рукама.

„Знаш ти врло добро шта је за викенд, Мрак, и ако не будеш чекао аутобус са осталима у седам и

четрдесет пет у суботу ујутру, доћи ћу и лично те извући из твоје јазбине!”

„Нећете моћи да уђете”, рекао сам. „Наша врата су посебно закључана против чудних људи у црвеном. Чак смо и димњак блокирали да не може да уђе Деда Мраз.”

Упутио ми је један од својих најљућих погледа, и даље трчећи уназад.

„Пази се, момче! Нећу скидати поглед с тебе!”

„Хвала, наставниче, али нисам баш толико згодан!”

Можда би ми рекао још нешто да није, у пуном трку, ударио кичмом у бандеру. Пожурили смо да прођемо, прикривајући смех док је он стајао код најближе канте за смеће до које је био одбачен.

ТРЕЋЕ ПОГЛАВЉЕ

Већи део тог четвртка је протекао као и сваки други четвртак током школске године – толико сморно да ме не би чудило да нам прсти на ногама поотпадају од досаде. Једина мало необичнија ствар десила се на почетку дана, на збору, због нечега што је неко од нас јуче урадио на историји.

Тог дана нисмо имали историју у уобичајеној учионици, јер су је крчили људи у комбинезонима препуним мрља и флека. Крчили су је у исту ону фантастично монотону боју као и до тад, тако да ће једина разлика кад заврше бити та што ће смрдети недељама. Уобичајена учионица за историју имала је црну таблу за креде зато што је наш историчар Јовић био стар и више је волео класичну таблу, али у овој учионици је била бела

табла за маркере, свиђало се то њему или не. Било је још неколико разлика. Поред хрпе клупа и столица, из ове учионице, нагуране су клупе и столице из наше стандардне учионице за историју, што је чинило немогућим да се стигне од тачке А до тачке Б, или било ког другог слова. Да би нам оставили још мање простора, огромна фото-копир машина из канцеларије госпођице Принц пребачена је овамо, пошто су се њена и директорова канцеларија такође кречиле.

Наставник Јовић је озбиљан човек. Под тим мислим да озбиљно смара. Низак је и здепаст, дебелог врата, и стално носи исти карирани сако и браон панталоне и кравату боје кестена, и чини ми се да му нисмо баш много драги. Осмех на Јовићевом лицу за време нашег часа је ужасно ретка појава, а при том ни он сам не збија шале. И у већини случајева нема представу кад га завитлавамо. Пример. Недељу или две пре овог дана о којем вам причам ушао је у учионицу, закашљао се гласно да бисмо се утишали, а онда написао „Хенри Осми” на табли. Затим се окренуо према нама, сачекао да утихне и последњи звук, и рекао: „Данас ће бити мало

испитивања, децо, почевши са шест жена Хенрија Осмог. Желео бих да чујем њихова имена.”

„Сигуран сам да би”, промрмљао је неко.

„Хенри осми шта?” – питао је неко други.

„Он је био *краљ*”, рекао је наставник Јовић.
„*Енглеске.*”

„Значи, он је био осми краљ Енглеске?”

„Не, он је био осми краљ кога су звали Хенри.”

„Осми кога су звали Хенри? А ко га је тако звао? И због чега?”

Јовић је дубоко удахнуо, а онда почео испочетка, полако.

„Желео бих да ми овај разред каже имена шест жена Хенрија, краља Енглеске, осмог који је носио то име. То су исте оне жене које смо помињали током два часа прошле недеље.”

„А шта ће му шест жена?” – питао је неко. „Мој тата каже да је и једна превише.”

„Не прави се блесав, дечко, био је ожењен сваком од њих у различито време, а не са свима одједном. Немогуће да сте већ заборавили њихова имена. *Неке се ваљда сећате.*”

Тишина у учионици.

„Било ко?“ – питао је гледајући суморно по разреду.

Још тишине.

„Зар не можете бар да *покушате*?“ – Хајде, дајте ми нека имена. Треба ми само шест. Је л' то толико тешко?“

Па, кад нам тако каже...

Ово су шест имена која је добио пре него што је успео да нас заустави покретом руке.

„Кирсти.“

„Шафрон.“

„Кајли.“

„Шерон.“

„Џејд.“

„Берт.“

Сви осим Татомира Тољаге су, наравно, знали да то нису тачна имена, али толико досадни часови, попут Јовићевог, морају некако да се зачине.

Али то је било другом приликом. Среда о којој хоћу да вам испричам, среда у привременој учионици за историју, почела је такође ложењем Јовића. Сви у разреду су се и даље драли, и гађали стварима, и трчали преко додатних клупа, када је

он ушао са кезом на фаци – то је слика која је натерала све да се замрзну на десет секунди пошто стављање кеза није нешто чиме се Јовићева фаца икад бавила.

„Одушевиће вас вест да данас имамо контролни из историје“, рекао је кад смо сви поседали и гледали у његовом правцу.

Много чела је пало на клупе, а здушно хорско „Неееее!“ је одјекнуло.

„Знао сам да ћете бити одушевљени“, рекао је након нечега што је забрињавајуће много подсећало на кикот. „Међутим, ово ће бити другачији тест“, наставио је. „А разлика је у томе што ћете сами бирати своја питања.“

Неки од нас су погледали друге од нас са збуњеним изразом лица. Да сами бирамо своја питања?

„Да ли морају да буду питања из историје“, питао је неко.

„Наравно да морају да буду из историје.“ Јовић је блистао. „Ово је предавање из историје. Али за свако питање које погодите добићете бомбону.“

„Мислите, ако неко од нас погоди, сви добијамо бомбоне?“ – питао је неко.

„Не, бомбону ће добити *онај* ко погоди тачан одговор .”

„Па, то ће некима од нас запушити уста”, рекла је Дивна Златић, гледајући око себе. Дивна се никад не завитлава на часу.

„То можете да једете код куће или било где ван школе”, додао је Јовић.

„Бомбоне нису добре за зубе”, рекао је Бунарџија.

„А откад је тебе за то брига?” – питао је Драгић.

„И није ме брига, само кажем”, одговорио је Бунарџија.

„А како функционише то са бирањем сопствених питања”, питала је Анђела.

„Рећи ћу вам чим се умирите”, одговорио је весело.

„Наставниче, имам једно за вас”, рекао је Пера.

„Једно шта?”

„Питање. Зашто ваш нос није дугачак дванаест инчи?”*

„Мој нос?”

* У англосаксонском мерном систему користе се друге мере, нпр. 12 инча (30,48 цм) је 1 стопа.

„ЗАТО ШТО БИ ОНДА БИО СТОПА!” – одговорило је у глас пола разреда.

„Та фора је била популарна још кад сам ја био млад”, рекао је господин Јовић.

„У време Старог Рима?” – питао је неко, да покаже своје знање историје.

„Мада, мислио сам да се овде користе центиметри.”

Пера је одмахнуо главом. „Не функционише. Одговор на ‘зашто ти нос није дугачак тридесет центиметара’ би онда био „зато што би онда био тридесет центиметара дугачак”. А да ли је то забавно?”

„Да ли је и овако било забавно?” – рекао сам.

„Да вам кажем шта би било забавно”, рекао је господин Јовић. „Да се, за промену, концентришете на оно што вам причам, као што сам вас замолио.”

Концентрисали смо се, али не скроз, јер је тешко ослободити се навике да се претварамо да смо сконцентрисани док Јовић прича. Али ствари ће се променити ако он настави овако. Неко је требало да га пита зашто је тако фин.

„Наставниче?”

„Да, Мрак?”

„Откуд тај живот-је-леп став?”

Изгледао је збуњен.

„Зафркантско понашање”, објаснио сам. „Велики кез. Није то уопште ваш стил.” Велики кез је задрхтао и увенуо. „Мислим, да ли се нешто догодило? Јесте ли добили посао чирлидерсице?”

„Ако те баш занима”, одговорио је радосно, „идем на крстарење.”

„Крстарење?” – рекао је Саша Мршављевић. „Мислите, као, бродом, наставниче?”

„Не, мисли бициклом, тупсоне”, рекао је Драгић.

„Веома великим бродом”, рекао је Јовић. „Од следеће, па наредних тринаест недеља. Јутрос ми је стигло писмо са потврдом пријема.”

„Јесте ли рекли Мајци?”

„Својој мајци?”

„Господину Чворку.” (Мајка Чворак је директор школе „Весело сокаче”.)

„Тражио сам од господина Чворка право на неплаћено одсуство и пре него што сам се пријавио. Он је био сагласан.”

„Једва је дочекао да вас се ослободи”, рекао је Аца.

„Додуше, неће бити то само уживање”, рекао је Јовић. „Ја идем тамо и да радим.”

„Да рибате палубе?” – питао је Никола Сморић.

„Да држим предавања и дискусије.”

„Шта, исто што и овде радите?” – питала је Санела.

„Да, исто што радим и овде, да, али за госте који плаћају и које интересује да сазнају нешто о историји места која ћемо посећивати.”

„Која места?”

„Па, у ствари, биће неколико крстарења, једно за другим, по Медитерану. Стајаћемо у Месини, Александрији, на Малти, Дубровнику и другим дивним местима.”

„И ви ћете разговарати све време?” – питао је Пера.

„Причаћу, да, већи део времена.”

„И људи ће прекидати своје сунчање да би вас слушали?”

„Надамо се. Мада, ја претпостављам да ће нека моја излагања бити и на палуби или на самим историјским местима.”

„Значи, ви знате историју свих тих места?“ – питао је Миле Дакић, намигнувши ми.

Обојица смо знали, у ствари сви осим самог наставника, да извучимо и последњу кап ове приче да би остало што мање времена за тест.

„Не, најискренији да будем, не знам све о свим местима“, признао је Јовић. „Чека ме доста бубања.“

„Сигурно“, рекао је неко. „Има тамо доста буба.“

„Шта кажете да сада наставимо с нашим тестом?“ – питао је.

Пре него што је било ко од нас могао да смисли добар одговор на то питање, зачуло се куцање на вратима и директорова секретарица је провирила унутра.

„Господине Јовићу, да ли могу да на брзину нешто фотокопирам?“

„Наравно, госпођице Принц“, рекао је с осмењом и открио своје буђаве зубе. „Само изволите.“

„Нећу дуже од минут“, рекла је, игноришући притом разред чији је дугоишчекивани контролни из историје прекинула.

Госпођица Принц је веома крупна жена која скоро увек носи црне хеланке и увек покушава да заборави да деца уопште постоје. Док се она бавила копир-машином наставник Јовић је прочепркао своју торбу и извадио... шпил карата.

„Је л' зна неко лепо да меша?“ – питао је.

„Ја знам врх!“, продрао се Татомир и скочио на ноге.

„Ево, онда, Тољага, ако би могао.“

Тољага је изашао испред разреда и почео да меша *куковима*.

Наставник Јовић је зарежао. „Мислио сам на мешање карата“, рекао је.

„Карата?“ – питао је Татомир.

„Ових“, рекао је Јовић, држећи шпил.

Тољага је поразмислио о томе. „Па, могô бих да пробнем.“

Узео је карте од историчара и почео да их меша. Половина их је одмах полетела у ваздух, друга половина је пала на под, а трећа половина га је лупила у лице. Наставник Јовић га је љубазно замолио да се врати на место. Татомир је љубазно послушао.

„Хвала вам, господине Јовићу”, рекла је госпођица Принц док је ишла ка вратима са својим фото-копијама.

„Нема на чему”, рекао је, док је чучећи скупљао карте.

„А чему служе карте, наставниче?” – питала је Јулија Рамовић.

„Ово су карте за игру Занимљиве историје”, рекао је Јовић, мешајући их сам. „Оне садрже питања на која бих волео да покушате да одговорите. Хтео бих да свако од вас, једно по једно, узме насумичну карту и да одговори на питање које је на њој исписано, ништа простије. А ево и награде за оне који тачно одговоре.” Подигао је врећицу бомбона. „Ко жели први?”

Нико се није јавио, чак ни поред могућности да се нешто клопа.

„У реду”, рекао је. „Ко жели последњи?”

Петнаест руку се дигло до плафона.

„Да вам кажем како ћемо”, рекао је, „пошто сте сви толико навалили, ићи ћемо редом како седите. Нема потребе да устајете. Ја ћу доћи до вас. Тако нас неће заглавети бука столица које намерно шкрипе.”

И тако је и учинио, почевши од клупе најближе вратима, па онда целим тим редом, док није прешао на следећи, све време држећи карте раширене у лепезу, да би свако од нас могао да избере по једну кад дође на ред. Нисмо смели да узимамо карту, само бисмо дотакли ону изабрану, а онда је он са ње читао питање, а ми бисмо дали одговор. Покушали смо да се забавимо колико смо могли, али је то ипак било смор. Ево како је то било, прво иде питање с карте, па неки од наших одговора.

Питање: Шта је био узрок Велике депресије која је трајала од 1922. до 1933. године?

Одговор: Превише домаћег из историје.

Питање: Које су чувене последње речи Јулија Цезара?

Одговор: „Шта ти је то у руци? Мач?”

Питање: У Походу на Исток, кога су Немци нападали у Другом светском рату?

Одговор: Своје источне непријатеље.

Питање: Зашто су Римљани успели да покоре Старе Грке?

Одговор: Зато што су били стари.

Питање: По чему је био познат Никола Тесла?

Одговор: По томе што је позирао за новчаницу од сто динара.

„Имате позив у канцеларији.” То је била госпођица Принц која је поново промолила своју главу без осмеха.

„Хвала”, рекао је Пера, устајући.

Госпођица Принц му се намрштила. „За господина Јовића”, рекла је. Пера је поново сео.

Господин Јовић је отишао до врата. „Док сам одсутан”, рекао нам је, „можда бисте могли да наставите да идете у круг с картама. Јулија би то могла.”

„Зашто ја?” – питала је Јулија Рамовић.

„Зато што си ти одговорна особа.”

„Јесам?” – рекла је, као да је то за њу нека новост.

Предао јој је карте за занимљиву историју. „Ако којим случајем неко погоди питање, молим те забележи име те особе на табли.”

„А како ћу ја знати да ли су погодили?” – питала је Јулија.

„Одговори су написани наопачке на полеђини карата.”

„Стварно?”

„Да. Али немој да дозволиш да их други виде.”

„Нећу!” – рекла је Јулија, истог момента презимајући контролу. Та девојка обожава власт.

Јовић нас је оставио. Није му то био паметан потез, да нас остави у учионици без надзора, али наставници никада не науче неке ствари. Јулија је једној од девојчица понудила карте, али пре него што је девојка одабрала једну, почеле су да лете ствари, дечаци су правили просте звуке, а резервне клупе су нагураване у пролазе. Док се све то догађало, Влада Дивац је отишао до копир-машине коју је користила госпођица Викић. Дивац је хтео да се прослави (себе, а не своје име) од кад је дошао у „Весело сокаче” у претходном полугодишту. Попео се на копир-машину, свукао панталоне и гаће, притиснуо дугме, а затим се нагињао мало на једну, мало на другу страну, док је машина репродуковала његову позадину из различитих углова. Већини дечака се то много

свидело. Већина девојака је правила фаце. Али онда се зачуо звук ломљења и сви су се ућутали. Дивац није велики дечко, али изгледа да је и омањи дечко који се врпољи на стаклу копир-машине довољан да га сломи, пошто се управо то и догодило. Скочио је с машине, навукао своје ствари, покупио копије које је направио и кренуо назад према клупама које су сада препречиле пролазе.

„Да видимо, да видимо!” – викао је Бунарџија док се Дивац пентрао преко клупа.

И неколико других је рекло исто то, али пре него што је Бунарџија успео да их подели врата су се отворила и наставник Јовић је ушао својим смешним ходом. Овога пута велики кез се није дуго задржао, вероватно због општег викања и људи који су се пентрали и стајали на клупама. Пискави гласић Јулије Рамовић који је узвикивао: „Престаните, престаните, изаберите карту!” није био од помоћи, а поготово када је видео стање копир-машине. Ми смо, нормално, све порицали, и по први пут нико није оптуживао другога. Покушавали смо да га одобровољимо пријатељским

доскочицама типа: „Наставниче, кладим се да једва чекате да успављујете оне путнике историјом, а?” – али нисмо успели. Опет је постао намрштен, и док смо рашчистили пролазе од клупа, није остало много времена за час.

Додуше, није видео копије. Барем не до идућег јутра, када су их Таванџија и његових неколико ортака покачили по главној сали таман пред збор. Мајка Чворак је побеснео кад их је видео. Знао је да је дупе са слике неког из нашег разреда пошто му је Јовић рекао да је копир-машина сломљена за време његовог часа. Такође је знао да је то дупе неког дечака, али не питајте ме како, никад нисам проучавао разлику. Задржао је дечаке из нашег разреда и захтевао од кривца да се сам јави. Нико се није помакао. Дивац је био у позадини, близу Пере и мене, на прагу да се упишки од страха. Стекао сам утисак да више није желео да се прослави. Али било је исто као да се потписао на свакој од копија пошто је на сваком левом гузу била брадавица, као на брадавичастом прасету, а он је био једини из нашег разреда који је имао брадавицу ту. (Наставници то нису знали, али не

можете скривати брадавице на гузи приликом туширања после физичког, па чак и да га нисмо видели како копира дупе, сваки дечак је знао да је Дивчево.) Постепено су све очи биле упрте у њега. Није то било намерно. Једноставно као да их је привлачио магнет. Чворак је коначно скапирао и погледао директно у Дивца (који је тад већ био прилично црвен у лицу) и рекао:

„Последњи пут питам, пре него што вас све заједно казним на веома дуги период, ко је одговоран за овај *дечу* поступак?”

И Дивац је иступио. „Ја, господине”, рекао је дрхћућим гласићем.

„Ти си ово урадио?” – питао је Мајка Чворак.

„Да, господине.”

„Аха.”

Било је очигледно шта је то „аха” значило. Значило је да ће Дивац добити укор и да ће бити јављено његовим родитељима, али ништа озбиљније од тога. Да смо то били ја или Пера, или Драгић, или Тољага, или малтене било који други дечак, ми бисмо били сурово кажњени, али не и Владе Дивац. Да су њега казнили тако, можда би

то дошло до локалног радија, па телевизије, па до националних новина. Таблоиди би се силно тиме забавили. Репортери би се целе недеље врзмали по школи. А зашто? Па, шта мислите? Због тупсоновог *имена*, наравно!

ЧЕТВРТО ПОГЛАВЉЕ

Као што сам већ рекао, већи део остатка тог дана био је прилично уобичајен. Уобичајен у смислу досадан. Није било никаквих назнака да ће се то све променити до краја часова. Нисам ни обраћао пажњу већи део дана. Имам других ствари на памети осим школе. Анђела ме је питала шта је са мном за време ручка у Бетонској башти, где Мускетари имају сопствену клупу и сваког дана размењују сендвиче и чипс.

„Зашто мислиш да ми је нешто?”

„Данас се не понашаш као обично.”

„А како се то обично понашам?”

„Хм, како бих те дефинисала. Живахан, саркастичан, џангризав...”

Оно што нисам рекао ни њој ни Пери јесте то да сам се забринуо за маму. Малкице, капирате, не

сад нешто много. Јесам ли вам поменуо да је тог јутра повратила, и то објаснила синоћним шкампима у карију? Мисли ли она стварно да је некога заварала? Мислим, знам да *мисли* да је мене заварала, али знам да је једва дотакла кари, па како онда може да помисли да ћу поверовати да јој је од тога мука? А онда сам се сетио да у последње време уопште и не једе много, и да генерално не изгледа баш добро. А сетио сам се и заказане контроле у болници о чему она и мој отац нису хтели да причају преда мном. Рекла је да треба „само нешто да прегледа”. Шта је то нешто? Тата је чак узео слободан дан, значи мора да је озбиљно. И шта је са синоћним часом пеглања? Мама никад раније није покушавала да ме научи како да пеглам. А ту је и разлог због кога ме је учила!

„Ако се мени нешто деси нећеш знати шта да радиш.”

Ако се *мени нешто деси*. Као да је мислила да би нешто могло – и то ускоро!

Како се дан развлачио, а и ја са њим, постајао сам све забринутији. Не слажемо се увек мама и ја. Свађамо се. Вичемо једно на друго. Она ме

грди кад сам саркастичан или лењ, или кад не радим домаћи, или не поспремам собу, или кад не намештам кревет онако како ми је рекла, или било шта слично, а ја њу завитглавам за фризуру, облачење или самоубилачки депресивне серије које гледа. Ало то ми је мама. Једина коју имам. Не могу да одем у робну кућу по замену. Мајке не стижу у кутијама. Оне су од крви и меса и лака за нокте. Морају од почетка да буду ту, да бисмо ми, супер-интелигентна деца, могли да их истренирамо за стварни живот (врло споро у случају моје мајке).

Последњи час тог дана је била веронаука. Имали смо новог наставника. Наш претходни наставник веронауке, господин Игумановић, напoкoн је одустао, после трећег нервнoг слома и отишао је да ради нешто мање стресно од покушавања утеривања сујеверја у наше неверујуће главе.* Његова замена, господин Хефталица, ћелав је колико и господин Игумановић, али је он пустио косу да му порасте с једне стране, па је чешљао преко ћеле да покуша да превари свет да има гриву. Господин

* Прича се да је отишао да весла на Пацифику.

Хефталица је носио тамноплави џемпер са сребрним дугмићима и имао је беџеве, попут оних који се добијају на музичком фестивалу, дуж оба ревера, само што беџеви нису имали везе с музиком него са религијом. Био ми је познат само један, онај са рибом, и то зато што га људи имају налепљеног на колима, а обично поред тога неко напише ОПЕРИ МЕ. Када смо га на првом часу питала за беџеве на реверима господин Хефталица нам је одговорио: „Сваки од ових беџева представља једну веру.”

А онда смо почели. Све наставнике морате прво да тестирасте, зар не? Да видите колико можете да их гњавите пре него што пукну.

„Шта је то вера, наставниче?”

„То је религија. То знате, сигурно.”

„Колико има религија, наставниче?”

„Поприлично.”

„А зашто толико, наставниче?”

„О, па, знате већ, различите културе...”

„Да ли ви верујете у све религије које имате на беџевима, наставниче?”

„Моја лична уверења немају везе са овим предметом, али не, не бих рекао да верујем у све њих.”

„Па, зашто онда носите њихове беџеве?”

„Зато што је овај предмет о компаративним религијама, не само о једној.”

„Шта су то компаративне религије, наставниче?”

„То је наука о свим религијама.”

„А зашто се тиме бавимо, наставниче?”

„Зато што у наставном програму пише да морамо.”

„А зашто тако пише, наставниче?”

„Зао што је тако одлучено?”

„А ко је одлучио...Бог?”

„Не, није Бог, него људи који доносе такве одлуке.”

„Знате ли ви те људе, наставниче?”

„Не знам их лично, не.”

„Али ипак радите како вам кажу?”

„Да, мој посао је да то радим. А сад престаните са питањима и да почнемо.”

„Да ли све те религије имају различитог Бога, наставниче?”

„Па, не, већина их има истог Бога, али га зову различитим именима.”

„Зашто се Бог не одлучи само за једно име, наставниче?”

„Није Бог тај који одлучује како га зову већ људи.”

„Исти они људи који су вам рекли да причате о својим беџевима?”

„Мислим на све људе, генерално.”

„Мислите на генерале, наставниче?”

„Не, не мислим уопште на њих, не будите блесави.”

„Шта Бог мисли о томе, наставниче?”

„Шта Бог мисли о чему?”

„О томе да га људи називају различитим именима.”

„Заиста не знам, нисам га питао.”

„Зашто му не пошаљете имејл.”

„Мислим да Бог нема имејл адресу.”

„Мора да има. Свако има имејл адресу.”

„Ја немам и не желим.” (Јулија Рамовић.)

„Ако све те религије имају истог Бога, наставниче, зашто су тако различите.”

„То је компликовано питање на које ћемо одговорити неког другог дана.”

„Ког дана?”

„Мислио сам на неком од будућих часова.”

„Суперишка. Дали сте нам нешто чему да се радујемо.”

То је био наш први час са наставником Хефталицом. Два или три часа касније, у четвртак о коме брбљам, подигао сам руку пошто ми се пишкило. Нисам био за време ручка, нисам се сетио, вероватно зато што сам бринуо о мами, али последњих двадесет минута сам ноге толико држао прекрштене да су ми се везале у чвор. Да сам чекао још пет минута на поду би се створила барица, а то завитлавање никад не бих преживео.

„У реду, Захарије, али буди брз.”

„Зврле, наставниче.”

„Молим?”

„Зврле, не Захарије. Хоћете да вам и то напишем на беџу?”

Наставници. Толико посла око њих.

Отишао сам ходником до мушког тоалета, уз уздах избацио попијени ђус, опрао руке, што ми

мајка стално виче да радим, и изашао у ходник. Кренуо сам назад ка кабинету за веронауку кад сам зачуо глас иза ћошка коме сам се приближавао – био је то глас наставника Риже који не бисте могли да не чујете и да имате чепове у ушима. Нисам хтео баш тад да налетим на њега. Вероватно би ме смарао што сам се смејао кад је налеteo на бандеру на путу за школу. Требало се сакрити док не прође. Али где? Тоалети су ми сад већ били предалеко, а није било других ћошкова иза којих сам могао да се сакријем. Једина врата на видику водила су у домарову оставу за метле, па сам потрчао ка њима, надајући се да су откључана и да нико није с друге стране. Притиснуо сам кваку. Врата су се отворила. Провирио сам. Мрак, одлично, нико није унутра. Ушао сам. Мудро и тихо затворио сам врата за собом.

Унутра се ништа није видело, али док сам улазио, на тренутак сам видео унутрашњост и створио менталну слику метли, зогера, сунђера, средстава за полирање и огромне конзерве спреја за масакр мува којих има у „Веселом сокачету” на јата. Била је ту и кофа на коју би човек могао да се саплете, али

моја ментална слика је није запамтила па сам се саплео на њу. А кад сам се саплео, гласније него што сам желео, наставник Рижа, који је био одмах с друге стране врата, престао је да прича. Уста су ми се осушила. Можда је та друга особа с којом је причао био господин Гребенаревић, тужни господар метли који никад није много говорио, што је значило да би врата сваког тренутка могла да се отворе, и онда бих био откривен и извучен за врат.

Опипавао сам пажљиво таму иза себе, да не бих опет пао преко нечега или начинио још неки звук, и онда сам се сакрио између смрдљивих, старих комбинезона који су висили у задњем делу. Сада, и ако отворе врата могу да ме виде једино ако буду гледали тамо где су ми стопала.

И чуо сам како се врата отварају, али су се затворила скоро истог тренутка. Олакшање. Био сам безбедан. Чекао сам да из ходника чујем Рижу како поново почиње гласно да прича, али није. Мора да је наставио даље без речи. Али да бих био сигуран одлучио сам да останем још пола минута ту где сам, међу смрдљивим, старим комбинезонима.

Кад је истекло пола минута пошао сам опрезно напред, корак по корак, са рукама подигнутим попут канџи у висини очију за случај да је нешто оштро планирало да ми се забоду у очи у том мраку. И даље сам се кретао кад сам осетио да тамо нисам сам. Зауставио сам се, а низ кичму ми је прошла језа. Нисам, наравно, видео никога и није било никаквих звукова, али...

„Хеј?”

То сам ја рекао, али кад сам то изговорио као да сам чуо ехо, као да је неко други рекао исто то у истом тренутку. То ме је толико уплашило да ме није било брига на кога ћу да налетим, или на шта ћу да се саплетем, или на чије ћу руке натрчати у ходнику. Потрчао сам напред и док сам то радио...

...осетио сам како је неко протрчао поред мене!

„Аааа.”

Са сигурношћу знам да су то изговорила два гласа. Пројурио сам кроз мрак, ударио у врата, широм их отворио и излетео у напуштени ходник, трепћући попут манијака. Одатле сам се осврнуо да видим ко је то био са мном у остави за метле. Осим самих метли, и зогера, и кофе за саплитање

и средства за полирање и великих канти са спре-
јом, крпа, кутија, тегли са шрафовима, браон ком-
бинезона у задњем делу и осталих ствари које су
потребне домару, просторија је била празна.

ПЕТО ПОГЛАВЉЕ

Прошетао сам се назад на час веронауке. Сма-
трао сам да би ипак требало, пошто је остало
петнаест минута до поласка кући. Кад сам дошао
до учионице на вратима сам видео натпис кога се
нисам сећао од раније.

ДУХОВНА ТЕХНОЛОГИЈА

Духовна технологија? Да ли се то сад тако зове?
Изгледа да ми је то промакло. И даље је то било
исто оно праисторијско лупетање, ма како га зва-
ли. Отворио сам врата.

„А, Крле, лепо што си се ипак вратио”, рекао
је глас кад сам ушао у просторију.

„А?” – рекао сам.

То моје питање било је прилично разумно, с
обзиром на околности. Зашто? Из пет разлога.

1. Господин Чворак ми се обратио. Директор Чворак, а не наставник Хефталица, који је водио час кад сам отишао да шишки-ришким.
2. Господин Чворак ме је знао и превише дуго, да се ја питам, а чини ми се, ако ме уши не варају, да ми је промашио име.
3. Татомир Тољага је седео на месту поред мог, на крају учионице, где би требало да седи Пера.
4. Пера је седео поред Саше Мршављевића, у првој клупи.
5. Пера је носио наочаре које, иначе, не носи!

Све је то било веома чудно, али нисам хтео да упаднем у неку тешку причу о томе шта се издогађало за време мог одласка, па сам се само одвукао до своје клупе на крају реда као да је све потаман.

„Очи у таблу! То важи за све”, рекао је строго наставник Чворак, јер су све очи биле упрте у мене док сам пролазио. Већина их је погледала у таблу, мада неколицина нису могли да скину поглед с мене. „Мораћеш да надокнадиш, Крле”, рекао ми је кад сам сео.

„Потрудићу се”, рекао сам. „А зовем се Зврле.”

„Молим?”

„Ако хоћете, могу да вам напишем на табли, па да вежбате да изговарате док не запамтите.”

Изгледао је мало збуњено, али се вратио ономе о чему је причао док нисам био ту. Окренуо сам се Тољаги који је, као што сам поменуо, седео поред мене без моје дозволе.

„Шта радиш на Таванцијином месту?” – прошапутао сам.

„Молим?” – шапнуо је он.

„Рекох, шта радиш на Таванцијином месту?”

„Како то мислиш?”

„Мислим, шта радиш на Таванцијином месту?”

„Ја увек седим овде. Таванција седи са Мршављевићем. Шта си то урадио с ушима?”

„Са мојим ушима? Шта је с њима?”

„Не штрче.”

„Нисам знао да треба.”

„Али *увек* штрче.”

„Јесте ли вас двојица тамо завршили с причом?” – питао је наставник Чворак.

Погледао сам према њему. Приметио сам да се опет цео разред окренуо да буљи у мене.

„Скоро”, рекао сам. „Је л’ имамо још два минута?”

„Само причам Мраку шта је пропустио”, слагао је Тољага.

„Испричај му после”, рекао је Чворак. „Поглед *напред*, свима говорим!”

Зачуло се доста шапутања док су се сви окретали напред по други пут. Наставник Чворак је нестрпљиво чекао да и последњи шапат замре, а онда наставио тамо где је стао.

„Шта се догодило са наставником Хефталицом?” – питао сам Татомира, са руком преко уста.

„С ким?”

„Мајстор са пречешљаном косом. Знам да није баш упечатљив, али немогуће да си га већ заборавио.”

„Крле, да ниси попио нешто док те није било?”

„Попио?”

„И, молим те, објасни своје *уши*.”

„Шта си се ухватио за моје уши?” – рекао сам додирујући једну од својих савршено нормалних ушних шкољки. „А и ко си ти да ми постављаш питања, још причајући на тај начин.”

„На који начин?”

„Као нормално људско биће.”

„Говорим како и обично говорим”, рекао је.

„Не, није тачно.”

„Јесте.”

„Тољага, сасвим сам сигуран да не говориш као иначе...”

„Вас двојица!” – продрао се наставник Чворак. „Ако чујем још једну реч следи казнена настава.”

Запушили смо уста.

Наставник Чворак је бацио поглед на зидни сат. Било је још доста откуцаја до краја. Можда се мучио, помислио сам. Бројао је минуте до краја часа пошто веронаука није његов предмет. Духовна технологија, хтео сам рећи. Мора да је Хефталица морао негде да оде, а Чворак га је мењао и онда је само причао неке глупости чекајући звоно.

„Пошто је данашњи час скоро готов”, рекао је. „имаћемо кратко испитивање да видимо шта сте до сад научили.”

А онда је почео с низом питања за која не бих могао да претпоставим да иједан наставник може да измисли, а разред је, укључујући Тољагу са сво-

јим новим говором, давао одговоре подједнако незамисливе. Сва питања и одговори изречени су с потпуном озбиљношћу, као да су сви заиста и веровали у то што говоре, што је било потпуно немогуће. Ситуација је изгледала овако, почевши од првог питања наставника Чворка, које је било:

„Ко је био Зину?”

А први одговор је био: „Владар Галактичке Конфедерације.”

„Кад је то било?”

„Пре седамдесет пет милиона година.”

„А Галактичка Конфедерација је била...?”

„Унија звезданих система.”

„Колико звезда и планета је припадало тим системима?”

„Двадесет шест звезда, седамдесет шест планета.”

„Једна од тих планета била је Земља. Како се звала Земља у Зинуово време?”

„Тигијак.”

„Осим тога што је био свемогући владар Галактичке Конфедерације, шта је још прославило Зинуа?”

„Парализовао је милијарде људи и однео их на Тигијак.”

„А зашто је то урадио?”

„Зато што је његов кутак Галаксије био пренасељен, а он је био злоћа.”

„Како је Зину донео људе овде?”

„У флотама свемирских бродова.”

„Свемирских *авиона*, Гина. Оснивач је написао да су подсећали на авионе из шездесетих година прошлог века. Шта је Зину урадио са заробљеницима кад су слетели?”

„Поставио је авионе око вулкана и ставио бомбе у њих. У вулкане, не у авионе.”

„Наставниче?”

„Да, Саша?”

„Ако је Зину хтео да поубија све људе, зашто их није поизбацивао на путу до Тигијака?”

„Зинуово размишљање о томе нам није пренето”, одговорио је наставник Чворак. „Да ли је било преживелих пошто су бомбе експлодирале? Милићу, хајде ти?”

Драгић је подигао поглед с фудбалског часописа који је читао под клупом. „Шта ја?”

„Да ли је било преживелих после Зинуових бомби?“

Слегнуо је раменима. „Не’ам појма. Не занима ме.” (Драгић, глас разума?)

„Било ко?“ – питао је наставник Чворак.

Неко се јавио, али нисам видео ко, само сам иза неколико глава видео подигнуту руку.

„Нико не зна колико је људи преживело”, рекла је та особа.

„Тачан број је непознат”, рекао је човек, „али добар део их је преживео. Физички облик већине је нестао, наравно, али не и њихове душе. Ко може да ми каже прави назив тих душа?“

„Тејтани, наставниче!”

„Браво, Јулија. Шта се догодило са тејтанима?“

„Ја знам! Ја знам!”

То је био Пера, врпољио се на свом месту поред Мршављевића, с руком у ваздуху. Пера Таванџија се јавио на *часу*? Пера Таванџија је имао одговор на *такво* питање?

„Да, Петре?“

„Оведени су у огромне биоскопе на Канарским острвима и Хавајима и тако неким местима.”

„Тако је. Где су гледали...?“

„Три-де филмове током двадесет шест дана.”

„Тридесет шест!” – завапила је Дивна Златић.

„Тачно, Дивна!” – наставник Чворак се окренуо према њој. „Можеш ли ми рећи ком типу програма су тејтани излагани током тих тридесет шест дана?“

„Пропаганда, наставниче. Лажне религијске ствари.”

„Одлично! А шта се догодило са тејтанима када су једном примили све те лажне информације?“

Пера је опет подигао руку. „Стављени су у тела која су преживела експлозију!”

„А шта то тачно значи?“

„Да свако ко данас хода земљом има у себи хиљаде душа које су пуне потпуних глупости”, промрљао је Драгић.

„Сви осим правих верника, попут нас”, рекао је наставник Чворак. „И још једно питање пре него што...”

Прекасно. Зачуло се звоно. И то баш на време. Још једно питање и одговор попут ових што сам управо чуо и моја глава би одлетела са мог врата

и право кроз прозор да голубови могу да је кљуновима исцепкају на делиће.

Био сам мало ошамућен док сам ишао с торбом према вратима. Нешто се овде десило док сам се ја дивио свом одразу у тоалету и потом се скривао у остави за метле. Нешто што није имало никаквог смисла.

„Да ли ти је добро, Крле?” – питао ме је Мајка Чворак док сам се вукао поред њега.

„Да ли је икоме добро?” – рекао сам. „И име ми је Зврле. Зврле, у реду?”

Пошто сам био близу њега видео сам да носи беџ. Само један беџ у облику вулкана. О којој год шашавој религији да је тупио, ње није било на реверима наставника Хефталице.

ШЕСТО ПОГЛАВЉЕ

Сви су напустили учионицу као нормална деца, уз гурање, вику, бацајући клетве једни на друге, осим мене који сам се осећао као да сам сишао с најстрашније вожње у луна парку. Тољага ме је чекао испред.

„Шта није у реду с тобом?” – питао је

„Шта није у реду *са мном!*” – завапио сам.

„Како то мислиш?”

„Ти. Ти си потпуно другачија особа.”

„Крле”, чуо се неки глас. Анђелин. Она се задржала са неким у ходнику, али их се ослободила и кренула према нама.

„Стани мало”, рекао сам, а онда прочачкао оба увета и затим погледао прсте. (Није било масти.)

„Моје име. Како оно гласи?”

„Које?” – питала је Анђела.

„Како које? Колико их имам?”

„Па, имаш Крле, Мрак, а тренутно и Тупсон.”

„Која је то фора са Крле?” – питао сам.

„А твоје уши”, рекла је Анђела. „Како си то урадио?”

„Шта сам урадио? То су само моје *уши*.”

Измарширао сам кроз врата у двориште, где је гомила деце покушавала да једно друго саплете на путу ка школској капији. Видео сам Перу мало испред. Кошуља му, за промену, није висила на пољу, а кравата му је била лепо намештена, такође за промену, а и даље је имао оне наочаре. Пришао сам му.

„Која је фора са цвикерима?”

Намрштио ми се. „Шта?”

„Ђозлуци. Где си их купио, у Громовниковој продавници фора?”

„Шта им фали?”

„Оно што им фали је објашњење шта ће теби кад ти не носиш наочаре.”

„Носим их. Већ годинама.”

„Не, ниси их носио.”

„Носим, зар не?” – обратио се Анђели, која нам се придружила, заједно с Тољагом.

„Никад нисам приметила”, одговорила је.

„Очигледно ниси ни ти, до сад”, рекао ми је.

„Откуд то интересовање одједном?”

„Па, другари смо.”

„Другари? Ти и ја? Откад то?”

„Још од кад смо нас троје били само испупчени стомаци наших мајки испод безвезне трудничке одеће из Помозите труднима.”

„Нас троје? Које троје?”

„Ти, Анђела и ја, ко други?”

Он је погледао Анђелу. Она је погледала њега. Онда су обоје погледали мене.

„Шта то булазниш?” – рекли су обоје углас.

Пре него што сам успео да одговорим, нашу причу је прекинуо Мршављевић.

„Хајде, Перице! Вечерас долазиш код мене на чај, сећаш се?”

Пера (*Перица!*?) ме је погледао још једанпут, а онда отишао руку под руку са Мршављевићем. Мршављевићем за кога је увек говорио да је такав дебил да га не би користио ни да њиме очисти

ђонове. Још сам покушавао да скапирам ту ситуацију кад сам осетио палац и кажипрст на свом левом увету. Цимнуо сам главу у страну.

„Шта то *радиш?*”

„Покушавам да провалим како си то извео?” – рекла је Анђела.

„Шта сам извео?”

Погледала ми је иза увета.

„Ту нема ничега”, рекла је зачуђеним гласом.

Отресао сам је и кренуо према капији, али нисам могао на брзину да изађем јер су је закрчили сви остали жељни бежања. Кад сам коначно изашао, видео сам да је Анђела одмах иза мене. Са Тољагом.

„Зар немаш неке твоје мајмуне да се с њима враћаш кући?” – питао сам га.

„Само вас двоје”, рекао је својим чудним новим људским гласом.

Није само његов говор био људски. Није ни ходао као Тољага: погрбљен, вукући песнице, са доњом усном која се вуче по поду. Како то?

А онда ми је синило. Истина. Заледио сам се у месту.

„Океј, ко је смислио све ово?”

И они су се заледили са обе моје стране.

„Све шта?”

„Неприродно понашање, форе с уветом, завитлавање за име, Таванција који се претвара да је ортак са Мршављевићем, лудо предавање о ванземаљцима, како ли сте само успели да наговорите Хефталицу и Чворка на *то?*”

Пиљили су у мене као да сам продавац славина са Марса. То су били погледи људи који нису спремни да признају да ме завитлавају. То је превршило сваку меру. Ја могу да прихватим шалу на свој рачун као свако други, чак и свако трећи, али кад је доста, доста је. Могли су да развлаче свој глупи штос колико год су хтели, али без мене. Ја сам одјурио. Остатак пута до куће ишао сам сâм.

Када сам стигао до насеља, па потом и до своје улице, и на крају куће, хтео сам да уђем на предња врата, али сам заборавио кључ који су ми мама и тата дали у посебној кутији када сам изашао из болнице након свог тринаестог рођендана.* По-

* Ако већ не знате како сам провео свој тринаести рођендан у болници, мораћете да прочитате књигу под називом *Зли мозак*. Ако мислите да ћу вам сад све то препричати, онда ви треба да одете до болнице на преглед мозга.

што нисам могао да уђем на предња врата, обисао сам још неколико кућа низ улицу и зашао за угао. Капија у нашој башти иза куће је увек закључана резом па сам морао да се подигнем да бих ушао. Урадио сам то, али нисам напипао резу. Посегнуо сам руком још ниже. Ту је била. Мора да сам лоше проценио позицију. Повукао сам резу, врата су се отворила, а ја сам стајао на њима, а онда сам сишао и затворио их резом за собом и наставио око наше живице у облику слова Г, да бих онда угледао нешто због чега се умало нисам срушио од шока. Моје кућице за псе није било. Кућица за псе коју сам с толико љубави направио на техничком, за пса кога нисмо имали, нисмо ни хтели, нити икад планирали да узмемо. Чињеница да сам је ја направио за непостојећег пса не даје никоме за право да је баци. Мораћу да упутим неколико оштрих речи родитељима кад се врате с посла.

Следећа станица је био баштенски патуљак који се налази поред прага. Он је био следећа станица пошто се кључ задњих врата налази у отвору коју

је тата пробушио на његовој малој црвеној позадини. Али...

Није било ни патуљка. Погледао сам околу. Ни трага. И њега су бацили? Када? Током ноћи, док сам спавао?

Гледао сам околу, за случај да су само преместили патуљка, али није га било нигде. То је представљало проблем. Како да уђем у кућу ако нема патуљка с рупом у позадини?

Али онда сам приметио нешто друго. Близу места где је стајао наш патуљак још од кад га је тата освојио на лутрији, сада је стајала вила. Камена вила, с каменим крилима. Значи моји родитељи су заменили нашег дебелог, намрштеног, брадатог, маторог патуљка цмиздравом, ћосавом вилом с глупим осмехом. Па, неће ми он толико недостајати, али се надам да је тата бушилицом обрадио и вилину позадину. Савио сам се и погледао испод њене мале камене сукње. Није било рупе.

Устао сам и шутнуо вилу. Цинг. Не, то није било њено име, већ звук испадања кључа из једног од њених бљутавао слатких крила. Покупио сам

кључ и убацио га у браву. Откључао је. Врата су се отворила. Ушао сам изнервиран што ми нико није рекао да су бацили моју дивну кућицу за псе и заменили патуљка. За казну ћу да прождерем целу кутију кекса, а ако ме мајка нападне током чаја што не једем оно што ми је спремила, све ћу јој сасути у лице. Нећу да се овако опходе према мени. Шта мисле ови родитељи, *ко* су они?

Залупио сам врата и бацио школску торбу у угао где је провела већи део свог живота. Помислио сам да кућа мирише помало необично, али сам само слегнуо раменима. Мајка стално нешто експериментише с мирисима. Таман сам прошао кроз кухињска врата кад сам се укопао у месту као да ме је нешто лупило по лицу. Полице, лажне камене плочице, кецеље окачене о зид, ништа од тога није било исто као оно што сам игнорисао током доручка. Чак су и магнети на фрижидеру били другачији. Чак и календар. Календар (мамин избор) је садржао чувене слике које ја нисам знао. Овај није имао чувене непознате слике. Имао је слике снагатора и снагаторки са сјајним осмесима. Тата би можда могао да одабере такав, барем због

снагаторки, али да је покушао да га окачи, мама би њега окачила уместо тога.

Само сам буљио, и буљио, и још мало буљио. Да ли је могуће да су позвали мајсторе да скроз промене кухињу док сам био у школи? Да ли је то уопште *могуће*? Почео сам да бринем. Ноге су почеле да ми се трзају. Стопала су почела да играју. А онда су лактови почели да се мрдају. Двадесет секунди касније цупкао сам по кухињи као балерина са мравима у гаћама.

Натерао сам се да станем мирно. Није било лако, али успео сам. Протрљао сам очи, надајући се да сам све ово измислио. Када сам престао да трљам, погледао сам поново. Никаква промена. То је било ненормално. Познајем сопствену кућу. И требало би, толико пута су ме у њој грдили, толико буђавог домаћег сам у њој урадио. Али ово није личило на моју кућу, иако су собе и зидови и врата били на правим местима. Да ли је могуће да сам грешком ушао у погрешну? Изашао сам у ходник и отворио улазна врата. Поломљена улична лампа је и даље била поред капије, где и треба да буде. Добро, то је моја кућа. Али, *шта* је све ово?

Пошто нисам могао да схватим шта се дешава, осетио сам изненадну потребу да се склоним док ми се мозак не смири. Попео сам се до своје собе, ушао, затворио врата и наслонио се на њих, затворених очију. Какво поподне. Прво је господин Чворак озбиљно причао о ванземаљцима. Онда се Пера дружи са Мршављевићем, а не са мном. Сад ово. Удахнуо сам неколико пута, полако и дубоко, и даље затворених очију, и почео сам боље да се осећам. Кад год је свет правио салто уназад и извлачио нови свежањ лудости увек сам имао своју собу, своје уточиште. Овде ништа није могло да ме додирне. Отворио сам очи, смешећи се, и...

Ово нису моји тапети!

Ово није моја комода!

Ништа од овога није моје!

И где је мој кревет? Није било кревета. Осим ако не рачунате дечји креветац.

Да, дечји креветац. За бебе. Пришао сам му брзо. Мали браон медведић ме је гледао, стаклених очију, као да је пијан.

Никад у животу нисам видео тог медведића!

Полетео сам према вратима, широм их отворио и отетурао се низ степенице као прави Златни маторец. Отишао сам назад до задњих врата и извукао мобилни из торбе. Обично не носим мобилни у школу јер, из неког, разлога не воле кад их користимо на часу, али сам га тог дана понео, не сећам се зашто. Укуцао сам број. Јавио се глас.

„Анђо”, рекао сам. „Мислим да сам полудео.”

„Да...”, рекла је као да то није ништа ново.

„Ја сам у својој кући. Само што то није моја кућа. Кућа у којој сам живео кад сам кренуо у школу овог јутра, број двадесет три... Сада, као да у њој живе други људи.”

„Број двадесет три? Од кад ти живиш са господином Рижом и госпођицом Викић?”

„А?”

„Када кажеш да си у њој, у ствари мислиш да си испред, је л’ тако?”

„Не, мислим да сам у задњем предсобљу.”

Настала је пауза. А онда је рекла: „А како си ушао?”

„Камена вила у задњем дворишту.”

„Господин Рижа има камену вилу?”

„Не знам шта господин Рижа има. Оно што знам је да је камена вила на месту где треба да буде мој патуљак и све остало у кући је друкчије.”

„Крле”, рекла је Анђела.

„Зврле”, рекао сам.

„Шта се догађа?” – упитала је.

„Реци ти мени, Анђо! Учини ми услугу. Дођи овамо. Ово се претвара у узбуну ранга ‘сви за ручак’.”

„У шта?”

„Само дођи овамо. Молим те.”

Дубоко је уздахнула, али је ипак рекла: „О, добро. Остани ту. Али испред. Бићу ту за десет минута.”

„Десет? Десет минута? Анђела, ово је криза. Потребна си ми одмах!”

„Да, али потребно је осам минута брзог хода да дођем до тебе из мог дела насеља, а нећу да се знојим због тебе кад знам да се завитлаваш.”

„Како то мислиш из твог дела...?”

Спустила је слушалицу пре него што сам завршио питање.

Сав ваздух је изашао из мене. Глава је сама одмахивала. Нисам баш био најбољи из математике, али више нисам био сигуран ни да су два и два четири.

СЕДМО ПОГЛАВЉЕ

Морао сам да се наслоним на нешто, па сам се леђима ослонио на сломљену уличну лампу и гледао преко улице у кућу у којој је Анђела живела скоро колико и ја у *Крелцима*. Тог јутра сам гледао њу и Перу како се гурају на прагу пре него што су ми се прикључили на улици да бисмо одвукли торбе у школу, као што то чинимо сваког јутра осим суботом, недељом, празницима и када успемо да преваримо родитеље да нам није добро.

Такође сам знао и где ја живим, али су се изгледа одједном ту уселили мој луди наставник физичког, заменица директора и стакленооки браон меда. Не само то, него је у задњем дворишту стајала камена вила, а није било кућице за пса којег нисмо имали. Чак су и у кухињи биле другачије

кецеље и календар. Лудо, зар не? Било лудо или не, када се Анђела напокон довукла низ улицу, тек тад сам се забезекнуо.

„Каква ти је то фенси хаљина?” – питао сам збуњено.

Погледала се. „Само обична хаљина.”

„Да, али је лепа. Некако, за девојчице.”

„Ја и јесам девојчица”, рекла је. „Волим лепе ствари.”

То је било први пут да је Анђела рекла нешто такво, али прибрао сам се. Било је битнијих ствари за причу.

„Да ли Пера долази?”

„Пера?”

„Мислио сам да ћеш га повести. Он воли да буде укључен у ове ствари.”

„Мислиш на Перу Таванцију?”

„Ког другог Перу знаш?”

„Ниједног. А зашто бих повела Перу Таванцију са собом?”

„Зато што живи с тобом”, одговорио сам као из топа.

„Он – шта?”

„Живи са тобом.”

Намрштила се. „Види, имам нешто да радим код куће. Ако проживљаваш неку фантазију, хајде да завршимо с тим, али унутра, може?”

„Унутра?”

„У твојој оронулој, сељачкој кући.”

„То је проблем”, рекао сам. „Не знам која је од ових оронулих, сељачких кућа *моја*.”

„Ниси се шалио за то?”

Шутнуо сам зид броја двадесет три. „Јутрос сам живео овде. Сад не живим. Да ли би ми то објаснила?”

„Имаш ли кључ од улазних врата?” – питала је.

Шкргутао сам зубима, стрпљиво. „Да имам кључ од улазних врата, да ли бих ишао иза куће и гледао вили под сукњу?”

„Откуд ја знам? Можда ти је то хоби. Пођи за мном.”

„Куда?”

Није ми одговорила па сам је пратио дуж неколико улаза, па низ улицу којом сам раније дошао, а онда до задњих врата броја двадесет пет, госпође

Повисилице.”

„Уђи”, рекла је.

„Где да уђем?”

„Кроз капију.”

„Не могу то да урадим.”

„Наравно да можеш. То си стално радио пре него што си добио кључ од улазних врата који данас није код тебе.”

„Кроз *ону* капију сам улазио”, рекао сам, прстом показујући на следећи улаз.

Уздахнула је. „Нека ти буде, али сад уђи кроз ову.”

Подигао сам се на капију Повисилица. Подигао, пребацио руку преко врха, нашао резу, без проблема, повукао је и спустио се.

„После тебе”, рекао сам, склонивши се у страну пошто сам приметιο нешто што ми је промакло.

„Анђо, колико ти је дуго коса те боје?”

„Које боје?”

„Те црвенкасте.”

„Око месец дана.”

„Нисам приметιο.”

„Зашто би приметιο? Па, ти си дечак.”

Ишла је стазом. Тихо сам затворио капију за собом, али је нисам закључао. Нисам се осећао добро због свега овога. Ушли смо без дозволе на туђи посед. Шта ако су госпођа Повисилица и Дана унутра, па нас виде кроз прозор? Да ли ће позвати полицију? Да ли ћемо завршити у неком подруму са батеријски лампама упереним у очи док људи са хознтреггерима прете да ће нам почупати нокте ако не проговоримо?

Кућа Повисилица је била попут наше, био сам неколико пута унутра с мамом, али њихово задње двориште је било другачијег облика. Додуше, исто мора да се иде око живе ограде да би се стигло до куће. Пратио сам Анђелу око живице и угледао...

„Моја кућица за псе!”

Била је ту, моја кућица за псе коју сам направио за домаћи из техничког.*

„Е, ал’ си ми ти неки пас-чувар”, рекла је Анђела.

„Како то мислиш, нисам неки пас-чувар.”

„Не ти, паметњаковићу, него Сталоне.”

„Сталоне? Мој мачак?”

* Тај кућица за псе била ми је задата за домаћи током авантуре
Дух из пишкилишта.

„Твој мачак?”

„Да, мој мачак, мој мачак.”

„Вау.”

То нисам ја рекао. Није ни Анђела. Него једно велико, црно чудовиште које нас је управо погледало.

„У мојој кућици за псе се налази пас!” – цикнуо сам, заледивши се.

Догађа ми се то с псима, да се заледим. Са свим врстама паса осим оних порцеланских и плишаних. Велики црни који показују зубе док ми полако прилазе су ми најгори. А управо је то радио пас из моје кућице. Када ми је пришло то огромно створење, које би могло да глуми Кербера, учинило је оно што пси обично и раде – њушнуло ми је препоне.

„Скидај га с мене!” – повикао сам, с рукама у ваздуху.

„Не ради ти ништа”, рекла је Анђела.

„Њушка ми рајсфершлус!”

„То увек ради.”

„А сада га лиже.”

„Зато што те воли.”

„Никада у свом животу нисам видео ово чудовиште! То свакако није Чарли, а ни њега не волим.”

„Који Чарли?”

„Чарли. Он живи овде, у овој кући, али не у мојој кућици за псе.”

Анђела се насмејала. „Дођи, Сталоне, дођи код некога ко те воли.”

Пас се окренуо према њој и почео да јој лиже испружену руку.

„Сталоне?” – поновио сам.

„То му је име”, рекла је. „Зар нисмо то већ прошли?”

„Али Сталоне је мачка.”

„Ђути, створићеш му кризу идентитета.”

„Лиже ти руку”, рекао сам.

„Да. Супер.”

„Супер? Како можеш да поднесеш те бале које ти се сливају низ руку? И ко зна где је све био тај језик.”

„Знам где је био језик”, рекла је Анђела. „Био је с њим у башти цео дан.”

„И био је на мом рајсфершлусу.”

„Осим тога.”

„Пре тога је вероватно лизао *свој* рајсфершлус.”

Лице јој се у тренутку збрчкало попут крпе и повукла је руку од кучетовог сјајног језика. „То је слика која ми није била неопходна.”

Обрисала је шаку о моје раме. Стресао сам се и скинуо јакну. Држао сам је за закачку најдаље од себе што сам могао.

Анђела је наставила стазом, а ја сам пажљиво обишао пса да бих је пратио. Та ствар је зарежала на мене. Чим избаце из себе ту жељу за рајсфершлусом кучићи увек реже не мене. Вероватно осећају да нисам њихов велики љубитељ.

Док сам ишао за Анђелом, видео сам нешто познато поред прага.

„Наш баштенски патуљак!”

„О, нешто што препознајеш”, рекла је саркастично.

Када сам стигао до патуљка застао сам, опипао му позадину, нашао рупу и извукао кључ.

„Шта сад?”

„Сад отвори врата”, рекла је Анђела.

„Али то нису моја врата”, побунио сам се.

Зграбила је кључ, увукла га у браву, откључала, спустила кваку и отворила врата. Када ми је вратила кључ поново сам га убацио у патуљкову позадину и пошао за њом унутра, ходником до кухиње. Укопао сам се у месту пред вратима. Гледао сам отворених уста. То је била кухиња из моје куће. Наши ормари и венецијанери и лажне плочице на поду. Календар моје мајке са чувеним непознатим сликама био је на зиду. Чак су и магнети на фрижидеру изгледали како треба.

„Ја... ја... ја...”, рекао сам, јасно изговарајући сваку реч.

Анђела се наслонила на креденац и прекрстила руке, чекајући да види да ли ћу успети да склопим целу реченицу.

„Анђо”, почео сам, решен да покушам. „Ја сам живео поред ове куће од кад смо се доселили у насеље, али...”

„Али?”

„Морам да проверим горе.”

Одскакутао сам уз степенице, сувише узнемирен да бих изуо ципеле на чему мама инсистира

сваки пут кад идем горе. Анђела ме је пратила, али спорије.

На спрату сам отворио врата оне собе која би била моја да је ово моја кућа. Отворио сам их бојажљиво, не знајући шта да очекујем. Провирио сам. То јесте била моја соба, али је била много уреднија и срећенија него што обично јесте, осим после похода моје мајке. А кревет. Када сам изашао тог јутра јастуци су били свезани у чвор, а јорган је делом био на поду. Овај кревет је био намештен. Савршено намештен. Откуд то? Мама нема времена да га намести пре него што оде на посао. *Дакле, ко ми је наместио кревет?*

Таман сам хтео да уђем када сам приметио да су врата од треће спаваће собе на спрату мало отворена. У мојој кући, мојој правој кући, то је соба у коју ми убацујемо свакакве глупости да нико не би могао ту да нам одседне. Кроз та одшкринута врата нисам могао да видим никакав крш, али сам видео нешто друго, нешто што не би требало да буде ту. Отишао сам до врата и одгурнуо их. Није било крша. Нимало. Али...

